С Т А Н О В И Щ Е

от доктор Григор Найденов Григоров – доцент в Института за правни науки, БАН

на дисертационен труд на **Росен Петков Балтов** – задочен докторант в Секцията по гражданскоправни науки на Института за правни науки (ИПН) при БАН, с научен ръководител доц. д-р Григор Найденов Григоров, на **тема**: „Безналични акции", за присъждане на образователната и научна степен **'доктор'** в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право**.**

Уважаеми членове на Научното жури,

Със заповед № РД 09-98 от 12. 10. 2016 г. на Директора на ИПН съм определен за вътрешен член на научното жури (НЖ) за провеждане на процедурата за защита на дисертационния труд на Росен Балтов. На първото заседание си заседание НЖ взе решение да дам становище по дисертационния труд. В това си качество представям на вашето внимание моето становище.

1. Общо описание на представените материали

Представеният от докторанта комплект материали на хартиен носител е в съответствие с изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България. Отсъства единствено декларация за оригиналност на дисертационния труд, която вярвам ще бъде приложена към материалите, необходими за защитата.

2. Актуалност на темата, използвани методи на научно изследване, общ преглед на дисертационния труд

Дисертационният труд е първият в нашата теория опит за всеобхватно изследване на института на безналични акции. При неговото разработване докторантът е използвал методите на анализ и синтез, историческия и сравнително-правен метод на научно изследване. Сравнително скромно обаче е използван методът на

индукция и дедукция. Скромен е и анализът на съдебната практика във връзка с режима на безналичните акции.

Дисертационният труд е в обем общо от 218 стр., включително съдържание и използвана литература, и съдържа увод, три глави и заключение. В него докторантът изяснява понятието и режима на сделките с безналични акции, открива празнини и неясноти в правната уредба, установява някои проблеми във връзка с нейното прилагане и прави предложения за нейното подобряване.

Предмет на глава първа е понятието за безналичната акция като ценна книга. Във фокуса на правния анализ е спорът в доктрината относно същността на безналичната акция – дали тя е ценна книга или ценно право. Следва да се подкрепи схващането на докторанта, че макар да не е материализирана в документ, безналичната акция е поименна ценна книга.

Предмет на глава втора са сделките с безналични акции (БА). В нея последователно са разгледани първичното придобиване на БА, т.е. ФС на тяхното емитиране на първичния пазар на ценни книжа, ФС на тяхното деривативно придобиване на вторичния пазар на ценни книжа – официален и неофициален, и са изяснени по-важните състави на прехвърляне и на сделки БА – цесия, замяна на БА при преобразуване, дарение, апортиране, наследяване, завет и делба на БА. Подкрепа заслужава изводът на докторанта, че при публичното предлагане на БА на първичния пазар на ценни книжа не е налице продажба, а пласиране, съответно страните по емисионната сделка не са продавач и купувач, защото записващият акциите ги придобива по първичен, а не по вторичен придобивен способ, каквото е положението при продажбата. Безусловна подкрепа заслужава и критиката на чл.чл. 172 и 172а ПДЦД, според които наследниците по закон на починал притежател на БА придобивали акциите на починалия не в момента на приемане на наследството, а в момента на тяхната регистрация като акционери в Централния депозитар.

Предмет на глава трета са някои нетрадиционни сделки с БА, които се извършват в хода на търговията с БА на вторичния пазар на ценни книжа. Докторантът отделя специално внимание на особеностите на маржин покупките, на късите продажби и на репо сделките с БА като специфични договори за тяхната покупко-продажба на пазарите на ценни книжа. Внимание е отделено и на някои особености във връзка с

даването вместо изпълнение, загагането на БА, финансовите обезпечение на БА, както и на запора и принудителното изпълнение върху БА.

3. Приноси на разработката за науката и практиката

Приносен характер в дисертационния труд има изясняването на същността и някои специфики на сделките и други правни действия **с** и по отношение на БА. Подкрепа заслужава предложението на докторанта за очертаване на единно понятие за всички акции – както безналични, така и налични, като ценни книги. Защото независимо от различния ред за прехвърляне на двата вида акции, по същество те не се различават по съдържание. За първи път в нашата доктрина се обръща внимание на някои особености в механизма на сделките с БА на пазарите на ценни книжа. В тази връзка безусловна подкрепа заслужава направеният извод, че сделките с БА се опосредяват от особен субект – Централния депозитар, но същевременно отношенията между титулярите на сметки в Депозитара със самия Депозитар не са договорни, а са от администратривен порядък.

4. Критични забележки и препоръки

Принципните ми бележки са следните:

1. В глава втора и трета някак несистематизирано и доста фрагментарно е очертан ФС на сделките с БА. Редица въпроси относно този ФС са очертани в глава трета, а не на тяхното систематично място в глава втора. Наред с това, докторантът не е успял чрез метода на индукцията да обобщи и да изведе общите особености във ФС на сделките с БА, предвид особеностите на БА като правен обект. Ако беше го сторил, това би увеличило несравнимо ценността на неговото изследване. Вместо това, той изяснява ФС на отделни видове сделки с БА, някои от които (пример са ФС на апорта, замяната, дарението и завета на БА) по същество не проявяват никакви особености.

2. Докторантът защитава тезата, че БА се прехвърят чрез цесия, а не чрез джиро. Няма спор, че джирото е неприложимо като способ за прехвърляне на БА. Той обаче не поставя на анализ основния спор в доктрината относно това дали БА се прехвърлят чрез джиро или чрез продажба. Докторантът твърди, че способът за тяхното прехвърляне е цесия, но това негово твърдение колидира с твърдението, че като ценни книги БА не инкорпорират вземане, а сложното и комплексно

субективно право на членство в АД. Двете твърдения се изключват взаимно, защото правата не могат да бъдат предмет на цесия, а на продажба. От друга страна, с оглед на схващането, че прехвърлителният способ е цесия, необяснимо за мен е първото предложение на докторанта де леге ференда – да се изготви „разширена и по-обстойна регламентация, която ... да регламентира договора за продажба" на БА. Не става и ясно защо, какви мотиви, налагат нуждата за създаването на такава регламентация, която да уреди специфичните особености относно характера на правата и задълженията на страните по договора за продажба.

3. Подобно противоречие се наблюдава и с второто предложение де леге ференда – относно създаването на нормативна уредба за делбата на БА. Докторантът правилно твърди, че БА не са вещи, а обект на делба могат да бъдат само вещи. И тук неясен остава мотивът на това предложение – със сигурност законодателят би подкрепил подобно предложение, но само ако то се обоснове с ясни и логични мотиви.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Направените критични бележки не омаловажават постигнатите научни резултати в дисертационния труд. Докторантът е положил необходимите усилия и е постигнал задоволителни научни резултати. Те са основно научно-приложни, представляват оригинален принос и отговарят на изискванията чл. 6, ал. 3 на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на чл. 27, ал. 1 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ за присъждането на образователната и научна степен „доктор" на задочен докторант Росен Балтов.

Поради това, давам своята ***положителна оценка*** на проведеното изследване и постигнати с него резултати, и ***предлагам на уважаемото научно жури да присъди на*** Росен Петков Балтов ***образователната и научна степен 'доктор'*** в област на висше образование: 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.6. Право.

7 ноември 2016 г. Изготвил становището:
гр. София

доц. д-р Григор Найденов Григоров